

ชื่อเรื่อง	Ephylone สารกลุ่มคาทิโนน (cathinone) ที่พบว่ามีการใช้ในทางที่ผิดชนิดใหม่
ผู้แต่ง	นางสาวชลามาศ พรหมมณีชูเอม
ปีที่เผยแพร่	2564
การเผยแพร่	รูปเล่ม
สถานที่จัดเก็บ (กรณีเอกสารวิชาการ)	ศูนย์วิทยบริการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

Ephylone เป็นสารสังเคราะห์กลุ่มคาทิโนน (cathinone) มีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง สังเคราะห์ขึ้นครั้งแรกโดยบริษัท เบอริงเกอร์ อินเกลไฮม์ จากัด ซึ่งเป็นบริษัทด้านยาจากประเทศเยอรมนี ในปี ค.ศ. 1960 มีกลไกออกฤทธิ์ยับยั้งการเก็บกลับของสารสื่อประสาท dopamine, norepinephrine และ serotonin ส่งผลให้มีสารสื่อประสาทในสมองเพิ่มมากขึ้นและเกิดฤทธิ์การกระตุ้นประสาท ทำให้มีความรู้สึกเคลิบเคลิ้มเป็นสุข รู้สึกตื่นตัว ไม่เหนื่อยล้า จึงถูกนำไปใช้ในทางที่ผิดอย่างแพร่หลาย และพบผู้เสียชีวิตจำนวนมากในต่างประเทศ ปัจจุบันไม่ได้รับรองให้ใช้เป็นยาและไม่พบการใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมหรือประโยชน์ ด้านอื่นนอกเหนือจากการใช้ในรูปแบบสารมาตรฐาน (Reference material) สำหรับใช้เป็นสารอ้างอิง ในการวิเคราะห์หรือการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น สารดังกล่าวมีชื่อที่นิยมเรียกในหมู่ผู้เสพ (street name) ว่า MDEVP, bk-EBDP, bk-ETHYL-K และ bk-EPDP เนื่องจากสาร ephylone มีกลไกการออกฤทธิ์เช่นเดียวกับยาอี (ecstasy, MDMA) ที่ให้ความรู้สึกเคลิบเคลิ้มเป็นสุข จึงมีการนำมาเสพเพื่อทดแทน MDMA รวมถึง การปลอมปนสารดังกล่าวและทำรูปแบบโลโก้บนเม็ดที่สื่อให้เข้าใจผิดว่าเป็น MDMA อีกด้วย พบการจำหน่าย ผิดกฎหมายผ่านทางอินเทอร์เน็ตในรูปแบบเม็ดและผง นิยมเสพโดยวิธีการรับประทาน ส่วนวิธีการเสพแบบอื่น ๆ ที่พบ ได้แก่ การสูดทางจมูก อมใต้ลิ้น ฉีดเข้าหลอดเลือดดำ ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ และทางทวารหนัก ซึ่งมีทั้งการเสพ ในรูปแบบสารเดี่ยว และเสพร่วมกับสารอื่น คณะกรรมการยาเสพติดแห่งสหประชาชาติ (Commission on Narcotic Drug: CND) ในการประชุมสมัยที่ 62 เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2562 มีมติให้ควบคุมเป็นสาร ephylone ใน schedule II ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1971 (Convention on Psychotropic Substances, 1971) ปัจจุบันสารดังกล่าวมีการควบคุมตามกฎหมายในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร นิวซีแลนด์ เป็นต้น

ด้วยฤทธิ์ของสาร ephylone ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายอย่างมาก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ สามารถทำให้เกิดการเสพติดได้และพบผู้เสียชีวิตจากการเสพสารดังกล่าวจำนวนมาก โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป โดยมีจุดตั้งต้นการแพร่ระบาดจากประเทศจีน รวมถึงพบการจำหน่ายในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น สิงคโปร์ แม้ว่าปัจจุบันยังไม่พบข้อมูลการแพร่ระบาดของ ephylone หรือสารอนุพันธ์สังเคราะห์กลุ่มคาทิโนน แต่ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไป การติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการซื้อขายสินค้า สามารถดำเนินการได้ง่ายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต จึงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่จะสนับสนุนให้มีการแพร่ระบาดของสาร ephylone ในประเทศไทยได้อย่างรวดเร็ว ประกอบกับปัจจุบันยังไม่มีการใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์และในทางอุตสาหกรรม จึงเสนอให้ควบคุมสาร ephylone เป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และควรมีการศึกษาข้อมูลของสารอนุพันธ์สังเคราะห์กลุ่มคาทิโนนชนิดใหม่ให้เป็นปัจจุบัน เพื่อเสนอแนวทางการควบคุมและเฝ้าระวังสารดังกล่าวไม่ให้มีการนำไปใช้ในทางที่ผิด ตลอดจนการให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามหรือหน่วยตรวจวิเคราะห์รับทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของสารดังกล่าว